

Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Oszályozás	
		Tárgy: 426.5	
Szerző:		Szt. László templom a Svábhegyen	
Cím:		Százados a Szabadsághegy temploma	
Forrás:		1860. júl. 3.	
(Hely)		(Köt. v. füz.)	
Ny. Ember		(Oldal)	
		1860/1860	
		Helyszám:	

Budapest nyomda, Gellőczy-u. 2. — 14806/61

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Tornvának t. hegye már a Fogasképek Vasútra odalátszik. A gyönyörű kis épület valószínűleg ékszerdarab Budapest templomai közt; hívői most, vasárnap, július 3-án ünnepelik felszentelésének századik évfordulóját. Ybl Miklós e sima, egyszerű szépségű remekének valószínű története azonban valószínűleg évtizeddel régebbi. Már 1850-ben felvetődött építésének gondolata. Az akkori Svábhegy már afféle nyaraló és szőlőskert-városrésze volt Budának, sok állandó lakossal is, akik közt ott voltak az Eötvös és Ürményi családok, pár évvel később ide költözött Jókai is, aki emlékezéseiben kitér a templom keletkezésére. Egyébként a század derekának magyar sajtójából és nyomtatványából is végigkísérhetjük a történetet, amely szorosan hozzátartozik az akkor még ódon Pest-Buda modern világvárossá való növekedéséhez. Az ötvenes évek elején öltött testet a piarista Halványi Jánosnak, a pesti vakok intézete igazgatójának vezetésével a hely lakóinak kezdeményezése a templom felépítésére.

A mozgalom élén maga Eötvös József állt. Részt vettek benne a Svábhegyen lakó művészek is, akik az itteni Fácán-vendéglőben tartott előadásuk jövedelmét adták célra, amint azt éppen Jókai írja meg. A buzgólkodók sorában ott volt Jókainé, Laborfalvi Róza is. Pest hetilapjai — mint a Szépirodalmi Lapok, a Vasárnapi Újság —

örömmel közölték éveken át az építésről szóló híreket. Mind a terveket Ybl Miklós készítette, mind az építésre ő ügyelt fel végső fokon; a munka a gyűjtés befolyó összegei szerint haladt, s 1855-ben már a torony is elkészült. 1860-ban volt a templom kívül-belül olyan állapotban, hogy felszentelhesék.

A templom a krisztinavárosi plébániához tartozott, kezdetben teljesen hűveire támaszkodott; egyetlen jövedelme sokáig az volt, hogy a mellette levő terület fűvét évi 10 forintért adta bérbe, de híveinek áldozatkészsége, majd a főváros 9000 forintos adománya már a szentelés negyedszázados évfordulója után restauráltatta. Than Mór oltárképét akkor vitték át a Krisztinavárosba, a mait Stetka Gyula festette. Százéves fennállása alatt sok nevezetes hívője volt a templomnak. A legragaszkodóbbak egyike Laborfalvi Róza, akivel néha maga Jókai is ellátogatott. Felszentelésének százéves évfordulójára az állam 110 ezer forintot fordított az épületre, mint műemlék restaurálására, a hívek áldozatkészsége pedig mintegy 50 000 forinttal járult a belső helyreállításához. A száz év itt aradt; kegyelmeiért e héten háromnapos ájtatosság és július 3-án, vasárnap Schwarz-Eggenhofer Artúr apostoli kormányzó főpapi miséje ad hálát a szabadsághegyi hívek és a templom más városrészeiből való ragaszkodó látogatói nevében.